

К. А. Рулеўская

**СПОСАБЫ ПЕРАКЛАДУ БЕЛАРУСКІХ АД'ЕКТЫЎНЫХ
КАМПАЗИТНЫХ АКАЗІЯНАЛІЗМАЎ НА АНГЛІЙСКУЮ МОВУ
(на матэрыяле паэзіі Р. Барадуліна)**

Мэтай даследавання з'яўляецца вызначэнне структурна-тыпалагічнага падабенства / адрознення і спецыфікі семантыка-стылістычнага выкарыстання аўтарскіх неалагізмаў у арыгінальных і іх перакладных аналагаў у англамоўных творах. Для рэалізацыі мэты былі пастаўлены наступныя задачы: тыпізаваць барадулінскія ад'ектыўныя кампазіты (далей АК); акрэсліць сутнасць мастацкага перакладу ў кантэксце пошукаў адпаведнікаў для індывідуальна-аўтарскіх неалагізмаў. Аб'ект даследавання – кампазітныя аказіяналізмы-прыметнікі Р. Барадуліна, выбраныя са зборніка “Ксты”, і іх карэляты ў англамоўных мастацкіх перакладах.

У ходзе даследавання АК разглядаліся на розных моўных узроўнях. Усяго ў зборніку выбрана 22 адзінкі ад'ектыўных кампазітаў, якія разглядаліся ў межах дзвюх класіфікацый – класіфікацыі паводле матывавальных слоў і паводле спосабу словаўтварэння. Першая класіфікацыя ўлічвае наступныя тыпы: адпрыметнікавыя АК, мадэль Adj + noun (*белацелы, добравокі*); адназоўнікавыя АК, noun + noun (*сонцакрылы, ветрасценны*); аддзеяслоўныя АК, verbum + noun (*небадарны*), аддзеепрыметнікавыя АК, participium + noun

(небаздзіўлены). Найбольш рэгулярнымі спосабамі ўтварэння такіх прыметнікаў з’ўляюцца складана-нульсуфіксальны, складана-суфіксальны і аснова-складанне.

Пры перакладзе АК на англійскую мову выяўлена некалькі спосабаў: поўны эквівалент (*птушкалоўны – the fowler’s science*), частковы эквівалент (*дабравокі – a kind-hearted (wonder)*, *белацелы – this white metal*), функцыянальная замена (*крутаколы – hard millstones*, *нялёгкаадольны – a monumental job*) і лексіка-семантычная мадыфікацыя (*нахабнахвосты – on tabbies of your skin*).

*Туман пакут скроні часу выбеліў.
Кайнасьць запозненая замаўчала. Мама –
Мая **небадарная** Біблія,
Якая мяне да жыцця прыручала.*

*The mist of hardship dyed the
temples of time grey.
The deathbed repentance became
silent. My Mother –
Is the Bible that was sent to me
By heavens to tame and teach me life.*

*Срэбра пазычыла свету зямля, Каб
белацелае звычліва,
Браўшы пачатак свой ад мазаля, Гнула,
змушала, узвялічвала.*

*Silver was rented to the world by
earth For this **white metal** in a habitual
way To bend, to force and also to exalt
As it originates from our corns.*